

Čo sú vlastne Vianoce?

Sviatky lásky a ľudskej blízkosti. Sviatky mieru a pokoja. Sviatky rodiny – čas, keď sa stretneme so svojimi blízkymi. Obdobie, ktoré nám dáva možnosť obdať tých, ktorých máme radi a vážime si ich. A napokon – koniec koncov to vyplýva z predchádzajúceho – doba, keď sa aktívne zapojíme do všeobjímajúcej nákupnej horúčky. Asi by som nemal zabudnúť na sviatky zimy a lyžovačku...

Šesť významov sviatkov, ktoré nazývame Vianoce. Ani jeden nie je ten pravý, ale predsa práve tieto rezonujú počas týchto dní v našom živote. Hovorím (píšem) to s určitou dávkou ironie, ale čo keby sme skúsili chvíľu porozmýšľať nad tým, aký je pravý význam Vianoc.

Starý indický príbeh hovorí o piatich nevidiacich mužoch, ktorí sa mali odvieť na slonovi z jednej dediny do druhej. Nikto z nich dovtedy nevedel, čo je to slon. A tak ich k nemu doviedli. Nevidiaci muži ho začali ohmatávať.

„Slon je ako plachta“, – povedal muž, ktorý sa dotkol slonieho ucha.

„Nie“, oponoval ďalší, „slon je ako lano“. Držal totiž slona za chvost!

„Ale čoby“, pridal sa tretí, „slon je skôr ako stĺp“. Práve objímal nohu slona.

„Nikto z vás sa v tom nevyzná“, zavelil štvrtý, „veď slon je predsa jednoznačne ako kus rúry“. Dokončil sebavedome zvierajúc v ruke sloní chobot.

„Ešte sa máte veľa čo učiť“, blahosklonne zahlaholil piaty, ktorý práve oblápal slonie brucho, „slon je ako cisterna“.

Všetci sa mýlili.

Na to sa ozval pohonič: „Čokoľvek je tento slon, pravda je taká, že ho potrebujete, aby ste sa dostali do susednej dediny. Nešpekulujte, ale nasadnite a buďte radi, že vás tam odnesie!“

Každý z nás vidí a vníma Vianoce trochu inak. Čokoľvek však sú, pravda je taká, že ich všetci potrebujeme. Nie iba kvôli rodine, nie iba kvôli mieru, zime, lyžovačke, nákupom, či pohode na akejkoľvek párty. Vianoce sú príbehom, ktorý hovorí o nás – o zmysle nášho života, o tom, že aj napriek všetkým klamstvám, sklamaniam, utrpeniu a bolesti, náš život stojí za to, aby sme ho žili. Prečo? Dovoľte, aby som vám ponúkol názor katolíckeho teológa Karla Rahnera:

„Keď povieme: „Sú Vianoce“, myslíme tým, že Boh povedal svetu svoje posledné, najhlbšie a najkrajšie slovo vo vtelenom Slove, slovo, ktoré už nemožno vziať späť, lebo je to konečný Boží čin, lebo je to sám Boh vo svete. A to slovo znamená: Milujem vás, teba, svet, a celé ľudstvo.“

Pre mňa sú Vianoce dňom, keď si Láska oblieka tvár betlehemskeho dieťaťa. Dieťaťa, ktoré všetci tak veľmi potrebujeme.

Prajem Vám všetkým požehnané Vianoce.

Peter Tirpák, farár

Dni mesta Medzev 2019

Druhý júlový víkend, 12. až 14. júla 2019, sa už tradične uskutočnili Dni mesta Medzev. V priebehu troch dní ich sprevádzali viaceré kultúrne a športové podujatia.

V piatok poobede na slávnostnom zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Medzeve sa v historickej sále meštianskeho domu odovzdávali ocenenia občanom Medzeva. Oceniť prácu, odhodlanosť a úsilie je hlavným zmyslom akcie, ktorú prišli podporiť nielen občania nášho mesta, ale aj významní hostia. Na podujatie prijal pozvanie podpredseda vlády SR pre investície a informatizáciu MUDr. Richard Raši, PhD., MPH.; primátor mesta Sabinov Ing. Michal Repaský; starosta obce Ploské Ing. František Petro; starostka a starosto-

via Regionálneho združenia miest a obcí Rudohoria. Privítali sme aj delegáciu z partnerského mesta Holice z Českej republiky vrátane starostu obce Mgr. Ondřeja Výborného. Spoločne sme oslávili už 20 rokov trvania Zmluvy o partnerstve a spolupráci. V Holiciach máme množstvo priateľov a stále sa tešíme na stretnutia či spoločné zážitky.

Na slávnostnom mestskom zastupiteľstve nám pán podpredseda vlády prejavil obrovskú česť. Pánovi primátorovi odovzdal ocenenie „Symbol štátnosti“. Je to ocenenie práce celého mesta pod vedením pána primátora, ale aj pod vedením bývalej pani primátorky JUDr. Valérie Flachbartovej.

Počas slávnosti si cenu mesta prebrali štyri osobnosti.

Pani **JUDr. Valéria Flachbartová** za dlhoročnú prácu pri riadení mesta Medzev.

Pán **Doc. RNDr. Karol Flachbart, DrSc.** za významné výsledky vo vedeckej činnosti.

Pán **Mgr. Ervin Schmotzer** za záslužnú činnosť v oblasti školstva a za vedenie Základnej školy Grundschule Medzev.

Pani **Mgr. Marta Ružbarská** za záslužnú činnosť v oblasti školstva.

Cenu primátora si prevzal pán **Ján Kušiak** za záslužnú prácu v prospech mesta a **žiaci Mestského futbalového klubu Spartak Medzev** za I. miesto na futbalovom turnaji v Holiciach. Na slávnostnom zastupiteľstve zastupoval žiakov riaditeľ Základnej školy – Grundschule Medzev Mgr. Marek Kaleta, ktorý prevzal ocenenie a vecné dary.

Všetci ocenení vzišli z hlasovania poslancov Mestského zastupiteľstva a kultúrnej komisie. Ocenené mohli byť osobnosti, ktoré sa významnou mierou pricinili o hospodársky a kultúrny rozvoj mesta, alebo sa zaslúžili o reprezentáciu a propagáciu nášho mesta v regióne a vo svete.

O kultúrny program sa postarala Základná umelecká škola na čele s pani riaditeľkou Mgr. Máriou Csontosovou a tanečná skupina Jilore pod vedením Mgr. Vojtecha Schmiedta.

V sobotu prebehol hlavný program Dní mesta, ktorý už tradične začínal Hármonickým polmaratónom, Hámornickou desiatkou, Hámorníckom a In-line korčuľarmi. Tento rok to bol v poradí už 17. ročník, ktorý sa každoročne realizuje na trase Medzev – Štós a späť. Ako nikde na Slovensku odštartoval ho úder kladiva na kovadlinu. Za hlavného organizátora právom označujeme pána poslancu Jána Imlinga, ktorý toto športové podujatie pravidelne zastrešuje spolu s celým tímom BK Spartak Medzev.

Na štart Hámornického polmaratónu sa postavilo 285 pretekárov. Víťazom sa stal 29-ročný Sergej Raschupkin z Ukrajiny

ny s časom 1:13:11 hod., druhé miesto obsadil 33-ročný Jozef Urban reprezentujúci TJ Obal servis Košice – Magneti Mareli s časom 1:14:17 hod. a bronzovú medailu si zaslúžil člen BK Spartak Medzev 22-ročný Ludvig Herich s časom 1:16:00 hod.

Napriek nepriaznivému počasiu, ktoré pretrvávalo celé predpoludnie, na Hámorníčku odhodlane odštartovalo 113 statočných detí. Hlavnou myšlienkou tohto detského podujatia je nasmerovať deti na šport. Detskí účastníci štartovné neplatili, v cieľi ich čakali sladkosti a džús.

V ten istý deň sa v miestnom rímsko-katolíckom kostole o 10:00 hod. konala slávnostná svätá omša.

Kultúrny program prebiehal na pódii, ktorý zabezpečil Karpatskonemecký spolok „Bodwataltreffen“, tanečná skupina „Jilore“, deti z Materskej školy a Základnej umeleckej školy a spevácky zbor Melodie. Samozrejme nechýbal príhovor pána primátora Mgr. Mateja Smoradu.

Počas celého dňa nás podujatím sprevádzal pán Viktor Fotul.

O večernú zábavu sa postarali skupiny Olympic revival, Pavelčákovci a Kabát revival.

V areáli futbalového ihriska prebiehali tvorivé dielne a aktivity pre deti organizované ZUŠ Medzev a Dagmar Süčovou, remeselnícke dielne s Martinom Ceranom a Oľgou Schmiedt, ktorá nám predstavila svoju keramickú dielňu a prítomným ukázala prácu s hlinou.

Počas celého dňa panovala dobrá nálada a zábava.

Dni mesta Medzev v nedeľu ukončili futbalové zápasy. Konal sa Memoriál Viktora Jevického (žiacky futbalový turnaj), exhibičný zápas Crow Handball Košice – Old Boys Medzev a priateľský zápas MFK Spartak Medzev „A“ – Tallya (3. liga – Maďarsko).

Musíme spomenúť aj ďalšie sprievodné akcie. Príťažlivé boli tohtoročné výstavy. V Galerie Café prebehla výstava fotografií vytvorených jednou z najstarších fotografických techník od „foto.MIKO.severa“. V sobášnej sieni vystavovalo svoje trofeje poľovnícke združenie Dubina Medzev a v elokovanom pracovisku Medzev SOŠ Moldava nad Bodvou prezentovala práce ich žiakov.

Rozsiahla výstava viacerých umelcov (výstava obrazov pána F. Göbla a jeho vnučiek Alexandry a Sophie Dzurovčinových, výstava Aršíkov, pamätných obálok od pána F. Göbla, výstava obrazov Mariany Quallichovej, výstava prác piatich neprofesionálnych umelcov z Medzeva – obrazy, nože, drevené výrobky a ručne robené šperky) bola počas dňa otvorených dverí vo Hvezdárni, kde prebiehalo aj pozorovanie oblohy a bola k dispozícii komentovaná prehliadka hvezdárne.

Bránu dokorán pre návštevníkov malo aj Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej.

Veríme, že každý, kto sa prišiel pozrieť na Dni mesta, si vybral z bohatej nádielky akcií aspoň jednu. Zároveň chceme poďakovať všetkým organizátorom a tým, ktorí svojou prácou v tieto dni prispeli k úspešnému priebehu akcií. Príprava Dní mesta je tímová práca, ktorú nie je možné uskutočniť bez spolupráce mnohých ľudí.

Mgr. Andrea Tukáčová

30 rokov po Nežnej revolúcii

17. novembra si celé Slovensko pripomenulo 30 rokov od udalostí, následkom ktorých došlo na Slovensku k zásadným spoločenským zmenám. Tí skôr narodení máme ešte čerstvo v pamäti demonštrácie občanov na námestiach, štrnganie kľúčmi, zdvihnuté ruky do písmena V, neskutočné množstvo rečníkov na tribúnach a piesni ako napr. Slúbili sme si lásku, ktorá bola nepísanou hymnou Nežnej revolúcie.

A práve preto sa dňa 6. 11. 2019 o 16.00 hod. konala v Historickej sále MsKS beseda s Mgr. Petrom Dubovským, pracovníkom Ústavu pamäti národa v Košiciach. Týkala sa práve udalostí zo 17. novembra 1989, aby sme mladšej generácii, ktorá tieto udalosti neprežila, priblížili ich priebeh. Ďakujeme zúčastneným, hlavne žiakom 9. ročníka ZŠ Grundschole.

Katarína Pačayová

Rozvoj mesta v roku 2019

Od ustanovujúceho zasadnutia Mestského zastupiteľstva mesta Medzev ubehlo niečo vyše roka. Pripravili sme pre vás sumarizáciu investičných aktivít, reprezentácie mesta a plánov na najbližšie obdobie. Jednotlivé aktivity je nevyhnutné vnímať ako pokračovanie kontinuálneho procesu príprav a spolupráce z predchádzajúceho volebného obdobia pod vedením bývalej pani primátorky JUDr. Valérie Flachbartovej, bývalých ako aj súčasných poslancov mestského zastupiteľstva.

Prehľad významných investícií v roku 2019

Materská škola	191 584,59 EUR
Kuchyňa a jedáleň ZŠ	242 926,08 EUR
Cesta na Partizánsku	61 777,31 EUR
Vybavenie šatní	18 459,75 EUR
Work-out na sídlisku	32 490 EUR

Dokončili sme, skolaudovali a sprevádzkovali novú budovu s jednou triedou materskej školy na Mariánskom námestí. Celkové investičné náklady sa vyšplhali na 259 058,66 EUR. Z toho sme zaplatili za samotnú stavbu sumu

253 124,66 EUR, pričom sme túto financovali prostredníctvom investičného úveru. Okrem toho sme vynaložili fi-

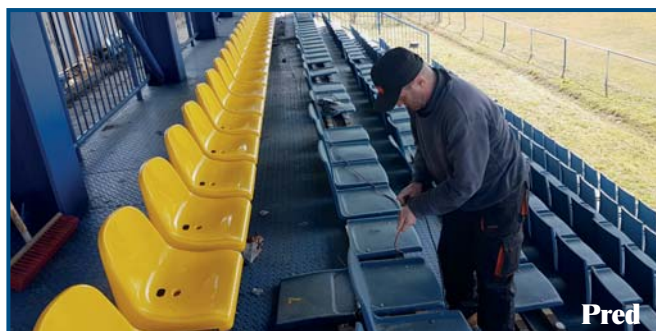
nančné prostriedky na modernizáciu kuchyne v sume 6 495,65 EUR a na rekonštrukciu budovy pôvodnej Materskej školy na Mariánskom námestí 11 704,43 EUR.

Tiež sme obstarali bezpečnostný systém priemyslu 4.0 pre alokované pracovisko materskej školy na Kováčskej ulici v hodnote 29 274,96 EUR. Návratnosť tejto investície očakávame v priebehu najbližšieho kalendárneho roka.

Na zabezpečenie stravovania pre všetkých žiakov Základnej školy - Grundschole sme vynaložili sumu 242 926,08 EUR. Základná škola je technologicky pripravená na varenie a výdaj stravy pre 600 stravníkov denne. Kuchyňa a jedáleň boli vybavené nerezovými varnými zariadeniami, konvektomatom, automatickou umývačkou riadu, zlepšila sa vzduchotechnika, vymenila sa elektroinštalácia a čiastočne vodoinštalčné potrubia. Stavebnými úpravami prešli priestory kuchyne v suteréne a na prizemí.

Pre nové šatne na futbalovom ihrisku sme obstarali nový nábytok, práčovňu a zabezpečovací systém v hodnote 18 459,75 EUR. Mestský podnik služieb vymenil sedačky na tribúne futbalového ihriska.

Rozšírili sme prístupovú cestu na Partizánsku ulicu projektom „Výriešenie dopravnú-bezpečnostnej situácie cesty na Partizánsku ulicu v Medzeve“ v hodnote necelých 62 000 EUR. Na túto aktivitu nám bola schválená dotácia z Úradu vlády Slovenskej republiky vo výške 50 000 EUR. Vyhoveli sme tak petícii obyvateľov ulice a zvýšili bezpečnosť na neprehľadnom úseku cesty.

Na sídlisku Mladosť sme dokončili „Priestor pre aktívne stretávanie generácií“ za 32 490 EUR. Na tento projekt sme ešte v roku 2018 získali dotáciu z Úradu vlády Slovenskej republiky vo výške 32 000 EUR. Na sídlisku ukončila realizáciu stavby „Rekonštrukcia rozvodov sídliska Mladosť Medzev“ spoločnosť Veolia Energia Východné Slovensko, s.r.o., na ktorú sa jej podarilo získať nenávratný finančný príspevok vo výške 609 928,26 EUR z operačného programu Kvalita životného prostredia. Za ústretový prístup osobitne ako primátor ďakujem pánovi riaditeľovi Ing. Ľubošovi Kertészovi a Mikulášovi Pačayovi pri realizácii a finalizácii samotnej stavby. Táto stavba má nesmierne pozitívny dopad pri plnení cieľov uvedeného operačného programu.

Medzi dôležité projekty z pozície mesta považujeme projekt Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti „Napojme sa“. V tomto projekte bolo a je občanom umožnené bezplatne alebo za 1 EURO napojiť sa prostredníctvom Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti na verejnú kanalizáciu alebo vodovod. Celú administratívu a náklady znáša vodárenská spoločnosť. V tomto roku bolo zrealizovaných viac ako 10 nových kanalizačných prípojek na ulici Prochotská.

Kotolňa mestského úradu bola v havarijnom stave. Na modernizáciu kotolne a komína mestského úradu sme vynaložili 8 422,84 EUR, vyvložkovali sme komín a nahradili staré neefektívne kotly modernými kondenzačnými kotlami.

Zrekonštruovali sme tiež spoločné priestory zadného traktu 17-bytovej jednotky na Mariánskom námestí, opravili jeden byt a odstránili dve havárie na kanalizácii.

Odstránili sme staré kontajnerové stojiská v starej časti sídliska Mladosť a nahradili ich novými spevnenými plochami.

Neinvestičné aktivity:

MOPS, metrovica, potok v Grunte, kontajnerové stojiská, parkety na sále

Zriadili sme miestnu občiansku poriadkovú službu a zamestnali 5 občanov, ktorí pomáhajú pri predchádzaní priestupkov a napomáhajú zlepšovaniu spolunažívania a bezpečnosti medzi obyvateľstvom v Medzeve. Táto aktivita je financovaná 95% z nenávratného finančného príspevku vo výške 117 280,92 EUR.

Mestský podnik služieb vyčistil koryto potoka, opravil a natrel niekoľko mostov v Grunte a v tejto aktivite bude pokračovať v roku 2020. Rovnako jeho zamestnanci zrekonštruovali parkety na veľkej sále MsKS, zvedy dažďovej vody na meštiackom dome a kanalizáciu v nákupnom stredisku na Kováčskej ulici.

Zavedli sme systematizáciu predaja palivovej metrovice na Mestskom podniku lesov Medzev, s.r.o., zjednodušili prístup a zohľadnili sociálny aspekt pri stanovení ceny za palivové drevo.

DHZ Medzev a MFK Spartak Medzev vyčistili studňu na futbalovom ihrisku a pripravili tak pôdu pre podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na zavlažovaciu techniku ihriska.

Uskutočnili sme druhý ročník akcie „Upracme si Medzev“, kedy bolo z nášho mesta dobrovoľníkmi vypratých množstvo nelegálnych skládok a odpadov hromadiacich sa či už v korytách riek, alebo popri cestách. O tejto akcii ste mali možnosť dozvedieť sa viac v poslednom čísle Medzevského spravodajcu.

Naše mesto poskytlo v roku 2019 priame dotácie na činnosť jednotlivých kultúrnych spolkov a športových klubov spolu v sume 36 250 EUR.

Mestský futbalový klub Spartak Medzev 28 300 EUR
Klub slovenských turistov Skoba Vyšný Medzev 500 EUR
MO Slovenského rybárskeho zväzu Medzev 500 EUR
Bežecký klub Spartak Medzev 3 000 EUR
Stolnotenisový oddiel Medzev 750 EUR
Karpatskonemecký spolok na Slovensku 1 300 EUR
Rímskokatolícka cirkev - farnosť 400 EUR
Poľovnícke združenie Dubina Medzev 1 500 EUR

Prehľad návštev mesta:

Rudolf Schuster, Richard Raši, Ivan Bella, Bernd Fabritius, Ondrej Pöss

Naše mesto hostilo niekoľko významných návštev. Niekoľkokrát nás navštívil prezident Slovenskej republiky Rudolf Schuster. Dvakrát nás navštívil podpredseda vlády Richard Raši a niekoľkokrát poprední predstavitelia štátnej moci. Hostili sme tiež viaceré zahraničné delegácie z partnerských miest a nemeckých štátnych orgánov. Osobitne by sme chceli vyzdvihnúť návštevy Bernda Fabritia, splnomocnenca Spolkovej vlády pre emigračné otázky a menšiny a prvého slovenského kozmonauta Ivana Bellu. Poďakovanie patrí našim partnerom, ktorí nám pomáhajú pripravovať jednotlivé návštevy, sú to predovšetkým Karpatskonemecký spolok na Slovensku a Kultúrne centrum údolia Bodvy a Rudohoria.

Medzev v zahraničí reprezentujú občania zúčastňujúci sa osláv v partnerských mestách a na stretnutiach Charty európskych vidieckych sídel.

Pripravované projekty:

Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti, cesty, pozemkové úpravy, zmena územného plánu, terénna sociálna práca, nová webová stránka

S ministerkou zdravotníctva Andreou Kalavskou sme podpísali zmluvu o nenávratný finančný príspevok vo výške 778 853,39 EUR na realizáciu projektu „Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti – Medzev“. Jeho realizáciu očakávame v roku 2020 a predpokladáme, že celkové náklady presiahnu sumu 900 000 EUR.

Pripravili sme projekty k výstavbe ciest na Štóskej ulici (Mühlpak) s rozpočtovým nákladom viac ako 190 000 EUR, rekonštrukcie asfaltových povrchov na uliciach Prochotská, Robotnícka (paralelná s Prochotskou) a rázcestie Hámornícka – Partizánska s rozpočtovým nákladom spolu cca. 110 000 EUR. Pri príprave rozpočtu mesta na kalendárny rok 2020 uvidíme, ktoré projekty sa nám podarí v budúcom roku zrealizovať.

Na mestskom úrade pracujeme na pokračovaní dobudovania kanalizácie, malých pozemkových úpravách nad Jarnou ulicou či na zmene územného plánu, alebo napríklad v splácaní úverov. Na odlúčenej časti Kováčskej ulice participujeme na malých pozemkových úpravách, pracujeme na výdajnom stojane na pitnú vodu a na pokračovaní projektu terénnej sociálnej práce.

O činnosti a aktivitách jednotlivých organizácií sa máte možnosť dočítať v tomto vydaní Medzevského spravodajcu.

Na záver mi ako primátorovi dovoľte vysloviť poďakovanie za prácu členom Mestského zastupiteľstva mesta Medzev, všetkým zamestnancom mesta, jednotlivým organizáciám a spoločkom pri participácii na rozvoji mesta Medzev v roku 2019.

Mgr. Matej Smorada
primátor mesta

Podklady spracovala: Ing. Katarína Bartóková – účtovníčka

Mesto Medzev v Charte európskych vidieckych obcí

Charta európskych vidieckych obcí bola založená v roku 1989. Vtedy k nej pristúpilo dvanásť obcí a postupne, s rozširovaním Európskej únie, sa rozrastala. Dnes má 28 členov – 28 obcí z každej krajiny EÚ. Medzev sa stal členom v roku 2005, po tom, čo Slovensko vstúpilo do Európskej únie.

Charta európskych vidieckych obcí je veľmi aktívne združenie obcí celej Európy. Cieľom združenia je propagovať spoluprácu a komunikáciu medzi obyvateľmi členských štátov Európskej únie a ostatnými členskými krajinami. Jednotlivým delegáciám dodávajú priestor na spoznávanie nových miest, kultúry a ľudí. Majú možnosť dozvedieť sa o zvykoch a životnom štýle iných krajín EÚ.

Každoročne je v inom štáte usporiadané jedno veľké stretnutie s účasťou osemčlennej delegácie a zväčša štyri stretnutia pre menšie skupiny s účasťou 2 až 4 delegátov z každej krajiny.

V roku 2019 bolo veľké stretnutie usporiadané v meste Pölvä v Estónsku, konané v dňoch 18. až 22. júla. Menšie stretnutia boli v Næstved (Dánsko), Nagycenk (Maďarsko), Hepstedt (Nemecko) a Cissé (Francúzsko).

Okrem stretnutia v Nemecku sa naše delegácie zúčastnili na všetkých týchto stretnutiach. V nasledujúcom roku sú pripravené projekty v Španielsku, Švédsku a Holandsku. Napriek

tomu je zo strany občanov veľmi malá angažovanosť zaujímať sa o toto združenie a mesto má problém nájsť záujemcov, ktorí by chceli navštíviť členské krajiny Charty európskych vidieckych obcí.

Preto mesto Medzev vyzýva občanov, ktorí by mali záujem zúčastniť sa na stretnutiach, aby prišli osobne na Mestský úrad v Medzeve alebo napísali na e-mailovú adresu mesto@medzev.sk. Podmienky, ktoré je nutné spĺňať:

- vek nad 18 rokov,
- trvalý pobyt v meste Medzev,
- cudzí jazyk je výhodou.

V roku 2020 sa veľké stretnutie bude konať v Španielsku. Kto sa pridá?

Beseda nielen so seniormi v súvislosti s prevenciou pred kriminalitou

Polícia opakovane zaznamenáva trestnú činnosť páchanú na senioroch. Osoby vyššieho veku sa pre svoju dôverčivosť a dobrosrdečnosť stávajú najčastejšie obeťami podvodov a krádeží.

V súvislosti s touto skutočnosťou, ktorá je každodennou súčasťou hlavných televíznych správ na Slovensku, mesto Medzev v súčinnosti s Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Košiciach zorganizovalo informačno-náučnú besedu predovšetkým pre seniorov nášho mesta.

Beseda so seniormi sa uskutočnila dňa 9. septembra 2019 v sobášnej sieni Mestského úradu mesta Medzev. Potešila nás nemalá účasť našich obyvateľov a to nielen seniorov, ktorých sa spomínaná problematika bytostne dotýkala.

V úvode besedy primátor mesta Medzev, Mgr. Matej Smorada, privítal všetkých prítomných a odovzdal slovo npor. JUDr. Beáte Zelenákovej a mjr. Mgr. Daniele Šemegdovej z Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, ktoré prijali naše pozvanie a odovzdávali nám cenné rady a tipy pre dokonalú prevenciu pred kriminalitou páchanou vo svete.

Prednáška pre seniorov bola zameraná na rozličné otázky týkajúce sa ich bezpečnosti, tipov ohľadom odhalenia podvodníkov a zlodejov, ale aj odporúčani pre zvýšenie svojej bezpečnosti na uliciach a to vďaka praktickým skúsenostiam členiek Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach. Ďakujeme im za informačno-náučnú prednášku, ale aj vám, drahí seniori, za účasť. Budeme sa snažiť organizovať podobné prednášky aj naďalej a veríme, že ste si odniesli cenné rady do každodenného života, pretože ŽIVOT MÁME LEN JEDEN a je potrebné si ho chrániť.

Bc. Romana Zvirinská

Slávnostné otvorenie Priestoru pre aktívne stretávanie generácií na sídlisku Mladosť v Medzeve

Dňa 20.09.2019 v poobedňajších hodinách bol slávnostne otvorený Priestor pre aktívne stretávanie generácií na sídlisku Mladosť v Medzeve, ktorý prišiel osobne otvoriť podpredseda Vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu MUDr. Richard Raši, PhD., MPH. Tento projekt bol realizovaný vďaka podpore zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky zo Sekcie rozpočtovej politiky Ministerstva financií Slovenskej republiky na základe uznesenia Vlády č. 449 zo dňa 03.10.2018, kde výška poskytnutej dotácie pre naše mesto predstavovala sumu nenávratného finančného príspevku vo výške 32 000,00 €. Celkové vynaložené náklady projektu tvoria sumu vo výške 32 490,00 €.

Priestor pre aktívne stretávanie generácií na sídlisku Mladosť spočíva vo vybudovaní nového workoutového ihriska nielen pre deti a mládež. Vďaka zrozumiteľným návodom na použitie jednotlivých prvkov na cvičenie si prídu na svoje aj seniori v našom meste.

Vďaka vláde Slovenskej republiky bolo sídlisko Mladosť obohatené o nové workoutové ihrisko pričlenené k už existujúcemu ihrisku. Veríme, že toto ihrisko bude plne využívané všetkými obyvateľmi mesta Medzev, príjemne spestrí voľný čas a bude nám slúžiť na udržanie zdravého životného štýlu.

Bc. Romana Zvirinská

Materská škola

Vstup dieťaťa do materskej školy je významným medzníkom vo vývine dieťaťa. Prináša zmeny nielen v jeho živote, ale aj v živote celej rodiny. Adaptáciu dieťaťa v materskej škole ovplyvňuje okrem vývinových predpokladov dieťaťa aj výchovný štýl, sociálny status dieťaťa v rodine a množstvo iných faktorov. Vzhľadom na rozdielne vnútorné predpoklady a odlišné podmienky rodinného výchovného prostredia s rôznou kultúrnou a socioekonomickou úrovňou sa dieťa rozvíja vlastným individuálnym spôsobom. Dieťa má vo svojom vnútri zapísanú túžbu po šťastí. Každé dieťa, aby bolo šťastné, musí prejsť socializáciou, ktorá je základom pre jeho citlivosť na neskoršie spoločenské vplyvy. Preto pre rozvíjanie sociálnych skúseností je dôležitý styk s deťmi i dospelými i mimo kruhu

rodiny. Práve materská škola vytvára bezpečné a motivujúce prostredie pre daný rozvoj osobnosti.

V rokoch 2016–2017 došlo k navýšeniu kapacity detí do MŠ na Mariánskom námestí a preto bolo potrebné zabezpečiť umiestnenie detí. Východiskovým riešením bolo poskytnutie priestorov v sídle Karpatsko-nemeckého spolku v Medzeve. V roku 2018 mestské zastupiteľstvo spolu s pani primátorkou JUDr. Valériou Flachbartovou schválilo prístavbu v priestoroch materskej školy.

2. septembra 2019 sme za prítomnosti pána primátora Mgr. Mateja Smoradu, pani exprimátorky JUDr. Valérie Flachbartovej, pani riaditeľky Ireny Sedlákovej, poslancov mestského zastupiteľstva, riaditeľov a predsedov škôl a orga-

nizácii mesta, členov školskej rady a kolektívu MŠ otvárali nové priestory pre deti s kapacitou 22–24 detí. Touto cestou sa ešte raz chceme poďakovať vedeniu mesta Medzev a všetkým kompetentným, ktorí sa podieľali na realizácii tohto projektu. Pretože deti sú tvorcami budúcnosti a za nich vám všetkým patrí jedno veľké

ĎAKUJEME.

*„Naša škola má svoj deň, dnes spievame iba preň.
Tancuj, spievaj, uč sa, hraj, tento deň sa zabávaj!
Deti kričia, veď to bol super deň materských škôl...“*

Z iniciatívy Slovenského výboru Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu (SV OMEP) vznikla myšlienka usporiadať Deň materských škôl na Slovensku.

Deti našej materskej školy ho oslávili 4. 11. 2019, kedy nás navštívili animátori, ktorí prišli s nafukovacím hradom, vyrábali hračky z balónov, predvádzali, čo všetko sa dá robiť z bublín a na záver sa s deťmi vyšantili pri tanci. Pretože nám v ten deň neprialo počasie, lampiónový sprievod sme odložili na 8. 11. 2019. V priestoroch pred MŠ boli umiestnené zapálené lampáše, ktoré vyrobili rodičia s deťmi doma. Nápaditosť a fantázia niektorých lampášov bola úchvatná. Za rytmu dychovej hudby Medzevčanka sme v sprievode detí a rodičov prešli námestím mesta. Po ukončení krásnej atmosféry, ktorá nostalgicky pripomínala zašlé časy lampiónových sprievodov, sa účastníci mohli zohriať čajkom a punčom. Ďakujeme za účasť rodičom a všetkým, ktorí sa na tejto už tradičnej akcii podieľali.

Tak teda opäť o rok.

Reminiscencie

Školský rok 2018/2019 sme v Základnej umeleckej škole úspešne ukončili a môžeme sa obzrieť a bilancovať, aký bol. Najúspešnejší boli žiaci tanečného odboru, ktorí kam prišli, tam zobrali všetky prvé miesta. Zúčastnili sa súťaži ako DANCE FOR GOLD 2019, Pohyb bez bariér, MIA DANCE FESTIVAL PRAHA 2019, ShowDance, SHOWTIME Majstrovstvá Slovenska Levice 2019, Majstrovstvá Európy vo výrazových tancoch v Maďarsku v Balatonfüred.

Medzi najprestížnejšie však patrili MAJSTROVSTVÁ SVETA DANCESTAR POREČ 2019 (20. 5. – 26. 5. 2019). Aké dojmy mali dievčatá z Majstrovstiev sveta? „V nedeľu 19. 5. 2019 sme vycestovali do Chorvátska prvýkrát vyskúšať nomináciu (20. – 21. 5. 2019) tesne pred veľkým finále v meste Poreč. Podarilo sa nám nominovať sa so všetkými desiatimi choreografiami. Súťažili sme každý deň až do nedele. Popri súťažení sme mali pestrý program: uvítací ceremoniál, plážové párty, workshopy, galaprogram, sledovali sme súťaž a našli sme si čas

na relax pri mori a bazéne. Vyhlásenie výsledkov bolo priebežne každý druhý deň. Podarilo sa nám získať dve 1. miesta a dve 3. miesta. V pondelok ráno sme sa šťastne vrátili domov plné dojmov, inšpirácie a chuti pracovať na sebe ešte viac ako doposiaľ.“

Výtvarníkom sa darilo hlavne v regionálnych súťažiach ako Vesmír očami detí, Staň sa ilustrátorom, Staň sa požiarnikom a mnoho ďalších. Organizátorom výtvarnej súťaže „Hľadáme talenty“ bol ŠEVT, a.s., na výzvu zareagovalo 22 základných umeleckých škôl a bolo dodaných vyše 500 výtvarných prác. Medzi víťaznými prácami sa umiestnili aj výtvarné práce Henriety Štovčíkovej, Valentíny Jasaňovej a Alžbety Almášiovej z triedy Mgr. art. Jarmily Grandetti.

Žiaci hudobného odboru okrem tradičných koncertov a vystúpení pripravili aj akcie ako koncert našej bývalej žiačky

Lenky Gedeonovej, študentky košického konzervatória alebo literárno-hudobné posedenie, kde čítanie kníh bolo spojené s hudobným vystúpením našich žiakov.

Čo nás čaká v tomto školskom roku? Celý budúci rok sa ponesie v znamení osláv 30. výročia vzniku ZUŠ v Medzeve. Samostatné vystúpenie budú mať žiaci tanečného odboru, kde vystúpia aj naši majstri sveta a majstri Európy. Výtvarníci chystajú výstavu prác bývalých žiakov, ktorí sa umeniu aj naďalej intenzívne venujú a vystavovať svoje diela budú spolu so svojimi bývalými učiteľmi. Tradičný promenádný koncert v máji v parku nahradí samostatný koncert akordeónového súboru. Vyvrcholením osláv bude koncert, ktorý sme nazvali „Z každého rožka troška“, kde okrem našich žiakov vystúpia aj naši bývalí žiaci, ktorí sa hudbe a tancu profesionálne venujú. Na všetky naše akcie bude vstup zadarmo, pozvánky a plagáty budú zverejnené na stránke školy aj na stránke mesta.

Mgr. Mária Csontosová
riaditeľka ZUŠ v Medzeve

Hvezdáreň Medzev – jediné zariadenie svojho druhu v okrese Košice – okolie

25. 6. 2019 p. Čabala uskutočnil expedície za meteorickými rojmi.

1. 7. 2019 k nám prišli „krúžkari“ a kolegovia z Krajskej hvezdárne Michalovce, pripravili sme im program v Pamätnom dome Zoltána Fábryho v Štóse, v spolupráci s DHZ Medzev program v hasičskej zbrojnici, ktorý ukončila penová šou, nakoniec si prezreli priestory a občerstvili sa v našej hvezdárni.

5. 7. 2019 do Medzeva zavítali turisti z celej SR na svoj 66. ročník Zrazu KST, pripravili sme im celodenný program pre deti a dospelých v priestoroch hvezdárne a planetária Medzev.

Dňa 13. 7. 2019 sme mali sprievodné podujatia v rámci Dní mesta Medzev, svoje priestory sme poskytli rôznym vystavovateľom. U nás sa bezplatne prezentovali: M. Quallichová, F. Göbl, A. Dzurovčinová, S. Dzurovčinová, V. Schmérová, P. Mižník, M. Flegner. Navštívili nás návštevníci z celej SR a aj zo zahraničia.

Počas prázdnin v júli a v auguste k nám zavítali účastníci niekoľkých denných táborov, sprijemili sme aj pobyt detským pacientom zo Štós-kúpeľov. V letných mesiacoch sme mali najväčší počet individuálnych návštevníkov z celej SR, z Maďarska, Nemecka, Rakúska, Česka, Japonka, Belgicka, Francúzska či Ukrajiny.

V spolupráci s OZ Vedecká hračka z Banskej Bystrice sme demonštrovali, že hračka môže byť aj vedecká, všetky exponáty si mohli návštevníci vyskúšať, zaujímavé boli hlavne hlavolamy.

Zo 16. 7. 2019 na 17. 7. 2019 pán Čabala urobil výjazd po okrese za čiastočným zatmením Mesiaca.

27. 7. 2019 sme robili Astronomické tvorivé dielne počas Dní obce Štós.

Z 19. 8. na 20. 8. 2019 sa opakovane konalo ESA, stretli sme sa s priateľmi, ktorým sme pripravili program a vymenili sme si skúsenosti.

V dňoch 26. 9. a 27. 9. 2019 sme realizovali VEDU HROU – projekt z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, bez ich finančnej pomoci by sme aktivity nemohli uskutočniť v takom množstve a kvalite. V spolupráci so SOVV-ou, SOS-ou, s PF - Katedrou didaktiky fyziky UPJŠ Košice a CVČ Košice sa nám podarila Európska noc výskumníkov, mali sme 5 stanovišť s experimentmi. Vo štvrtok sme pripravili spolu s M. Vojsovičom prednášku s názvom: (Ne)veľký krok pre človeka a v piatok k nám zavítal M. Figura s Kúzelnou fyzikou. Počas ENV sa u nás vystriedali deti z MŠ, žiaci ZŠ a ZUŠ a študenti stredných škôl. Poďakovanie za pomoc a pri realizácii tohto veľkého podujatia patrí všetkým partnerom a lektorom, hlavne však p. I. Kimákovi.

Od 4. 10. do 10. 10. 2019 sme pripravili podujatia v rámci Svetového kozmického týždňa 2019 s podtitulom

Mesiac: Brána k hviezdám. Aktívne sa zapojili 76 návštevníci podujatia.

Dňa 11. 10. 2019 nás navštívil prvý a zatiaľ jediný slovenský kozmonaut Ivan Bella, v Medzeve strávil jeden celý deň. Absolvoval komentovanú besedu vo hviezdárni dopoludnia pre školy a popoludní na Historickej sále Meštianskeho domu v Medzeve pre širokú verejnosť. Podujatie sme zorganizovali za pomoci M. Vojsoviča zo SOS-y a s príspevím MsKS Medzev. Poďakovanie za pomoc a spoluprácu patrí primátorovi mesta Medzev Mgr. M. Smoradovi.

V novembri sme sa zapojili do Týždňa vedy a techniky za pomoci UPJŠ Košice, ďakujeme za pomoc hlavne Doc. RNDr. Mariánovi Kirešovi, PhD.

Každoročne robíme „Mikuláš pod hviezdami“, nebolo tomu inak ani tento rok, je to poďakovanie pre deti, ktoré s nami po celý rok spolupracovali.

Viac o našich podujatiach sa dozviete na: www.kcubar.sk

Pracovníci Hviezdárne a planetária Medzev

„Legionári – naši hrdinovia Veľkej vojny 1914 – 1918“

„Národ si slobodu musí zaplatiť krvou.“

(M. R. Štefánik)

Dňa 28. júna 2019 o 13.00 hodine sa uskutočnil na mestskom cintoríne, pri príležitosti stého výročia prvej Československej republiky, pietny akt kladenia vencov na hrob legionárov.

Tohto aktu sa zúčastnili zástupcovia Veľvyslanectva ČR, Českého spolku v Košiciach, mesta Medzev a mnoho ďalších významných hostí.

Zástupkyňa Českého spolku v Košiciach v krátkosti opísala priebeh týchto udalostí v našom okolí a záverom sa poďakovala MsÚ za prikladnú starostlivosť o hroby legionárov, kde na pomníku je napísané:

*Pútniče, zvestuj svobodnému Slovensku,
že my tu padlí ležíme z lásky k tej,
ktorá chová naše pozostatky,
21 strelcov pešieho pluku č. 32 „Gardský“.
19.–21. VI. 1919.*

Na spodnej tabuli je napísané:

Postaveno péčou velkou – obce Medzev

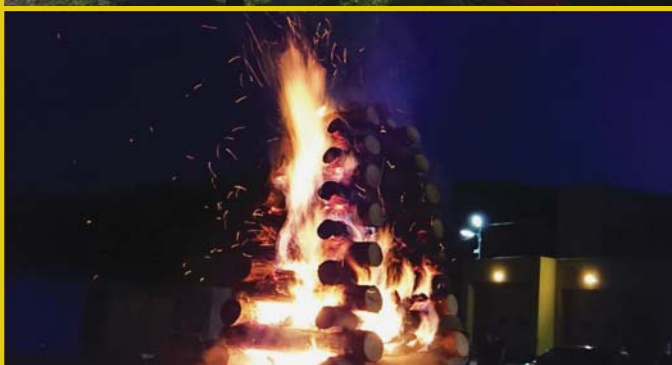
Spolu s nami si pamiatku padlých legionárov – hrdinov Veľkej vojny – 1. svetovej vojny, ktorá zúrila v rokoch 1914 až 1918, uctili aj niektorí občania nášho mestečka.

Za to im touto cestou ďakujeme.

Katarína Pačayová

Odkaz SNP žije stále s nami

Významný medzník v dejinách slovenského národa – 75. výročie SNP sme si pripomenuli aj u nás v Medzeve v stredu 28. augusta 2019 o 17.00 hod. pietnou spomienkou spojenou s položením vencov a kytíc k Pamätníku padlých hrdinov v SNP.

Po pietnej spomienke o 19.30 sme na ihrisku zapálili symbolickú partizánsku vatru spojenú s malým občerstvením, medzevskou špecialitou – chlebíkom s pečenou slaninkou, špekáčikom a k tomu pohárikom dobrého domáceho vína

– eplbein. Stretnutie sprevádzala príjemná muzika. Akcia sa vydarila, aj počasie nám prialo.

MsKS touto cestou ďakuje všetkým zúčastneným, sponzorom a hlavne dobrovoľníkom, ktorí boli ochotní pomáhať pri opekaní.

Veríme, že sa nám pomocou práve takýchto dobrovoľníkov podarí túto tradíciu udržať čo najdlhšie.

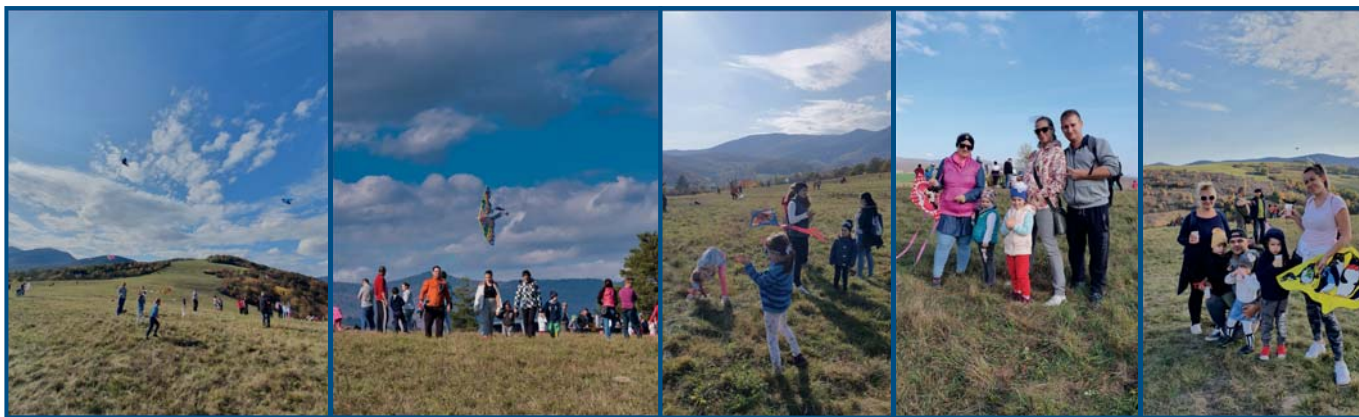
Katarína Pačayová

Šarkaniáda 2019

Dňa 20. 10. 2019 sa v krásne slnečné nedeľné popoludnie konal prvý ročník Šarkaniády 2019. S rodičmi a detičkami sme sa stretávali od 13.00 hod. na Mühlpacku pri križi, kde bolo naše mesto Medzev ako na dlani. Počasie nám doprialo slnečné lúče, predovšetkým však pofukoval silnejší vetrik, ktorý sme pre lietajúce šarkany na oblohu potrebovali. Pre detičky bol pripravený teplý ovocný čajik a drobné občerstvenie, no

nechýbala ani káva pre rodičov. V rámci tohto podujatia, ktoré mesto Medzev a Mestské kultúrne stredisko mesta Medzev organizovali po prvýkrát, boli usporiadané dve súťaže. Do oboch súťaží bolo spolu zaregistrovaných 35 detí so svojimi šarkanmi. Prvou z nich bola súťaž o „šarkana s najdlhším chvostom“, ktorej výherkyňou bola **Anna Sylvia Schmiedtová**. Jej doma vyrobený šarkan s dĺžkou chvosta 950 centimetrov sa

stal bezpochyby jasným víťazom. Názov druhej organizátorskej súťaže znel „Súťaž o najoriginálnejšieho šarkana“. Výhercom tejto súťaže sa stal **Tomáš Seman** s veľkým, červeným drakom. Túto súťaž nám pomáhali vyhodnotiť oslovení rodičia vyjadrením svojho názoru na najoriginálnejšieho šarkana spomedzi všetkých. V porote pre vyhodnotenie súťaže boli nasledovní rodičia: M. Hronecová, T. Feliksová, J. Schürger, J. Eiben, J. Halčíšaková a pani Miková.

Touto cestou sa vám chceme poďakovať za ukážkovú účasť na tomto premiérovom podujatí. Naše obavy z neúčasti vystriedal pocit úžasu v okamihu, keď vás na Mühlpack prichádzalo čoraz viac. Veríme, že ste s nami strávili príjemné popoludnie v nádhernej prírode a na Šarkaniáde 2019 ste sa cítili výborne. Tešíme sa na vás znova o rok.

Bc. Romana Zvirinská

Kladiete si otázku či hrob, alebo urnový hrob?

Odchody príbuzných sú vždy smutnou udalosťou, patria však neodmysliteľne k nášmu životu a časom sa nad miestom posledného odpočinku príbuzných musí zamyslieť každý z nás.

V poslednom období na Slovensku prevláda stúpajúci trend kremácií. Mení sa tým aj vzhľad našich cintorínov, pribúdajú na nich urnové steny alebo háje. Veď na dôstojnom mieste posledného odpočinku našich príbuzných záleží každému z nás.

Realitou však je, že urnové systémy, ktoré sú dnes vybudované na cintorínoch – či už sú to urnové steny, alebo aj urnové hroby, nepôsobia najdôstojnejšie, neraz sú zanedbané a nepraktické.

V dnešnej dobe už sú očakávania a potreby iné. Moderné urnové systémy ponúkajú v porovnaní s klasickými hrobmi či urnovými stenami efektívnejší, praktickejší, lacnejší a vizuálne veľmi efektívny spôsob riešenia.

V čom sú prednosti moderných urnových riešení? Schránka sa ukladá do nadzemnej časti, pričom nie je potrebná prefabrikácia základu na uloženie urny a manipulácia je omnoho výhodnejšia. Umiestnenie doplnkov a obkladového kameňa do vertikálnej polohy prináša predĺženie životnosti a výrazné zníženie potreby údržby a čistenia.

Systém takýmto spôsobom prináša estetické a dôstojné riešenie, ktoré je finančne menej náročné ako v súčasnosti využívané hroby a urnové steny. Zaručuje efektívne rozširovanie cintorínov bez potreby enormného zastavania pozemkov, ktorých je dnes nedostatok.

Príbuzní určite ocenia aj fakt, že urnové steny sú už zatvorené nápisnými doskami a tak riešenie tohto problému už majú vyriešené. Vyberú si vhodný druh písma či lampičky a „hrob“ majú hotový.

Starostlivosť o hroby nie je v dnešnom uponáhľanom svete žiadna maličkosť. Udržať hroby a ich okolie čisté, bez zaburinenia, dá naozaj prácu. Zároveň si musíme priznať, že náklady spojené s výstavbou hrobu zhltnú nie najmenšiu časť rodinného rozpočtu.

Obrovskú výhodu má nové riešenie napríklad pre pozostalých, ktorí žijú v iných mestách alebo dokonca v zahraničí. Rovnako je to však výhodné aj pre starších ľudí, ktorí už na cintorín nevládzu zísť pravidelne a chceli by, aby ich hroby nepôsobili opustene. Tento systém im zároveň umožňuje udržať estetický vzhľad, upravené okolie a funkčnosť urnového miesta.

Mestský podnik služieb mesta Medzev do budúcnosti uvažuje vybudovať estetický a dôstojný urnový systém. Všetko však bude závisieť od záujmu občanov. Podrobnejšie informácie môžu občania dostať na tel. číse 055 489 80 78 alebo osobne v kancelárii mestského podniku služieb.

Ing. Ján Višňovský

Triedenie odpadu

Základným pravidlom je predchádzanie vzniku odpadu. Keď odpad netvoríme, nemusíme sa ani zaoberať jeho triedením.

So zvyšujúcou sa životnou úrovňou, kúpyschopnosťou obyvateľstva a rozvojom priemyslu dochádza k nárastu množstva vyprodukovaných odpadov, ale aj vyššiemu zaťaženiu životného prostredia a prírodných zdrojov. Odpady, ktoré každý z nás každodenne produkuje, je nevyhnutné zneškodniť **skládkovaním** alebo **spaľovaním**. Pritom až 80 % z toho, čo dennodenne vyhadzujeme, predstavuje **druhotnú surovinu**, ktorú je možné vďaka súčasným technológiám **opätovne zaradiť do výrobného procesu, zhodnotiť, recyklovať**.

- **38 – 44% biologicky rozložiteľné odpady** = dobre recyklovateľné
- **13 – 20% papier** = dobre recyklovateľný
- **8 – 12% sklo** = dobre recyklovateľné
- **7 – 10% plasty** = recyklovateľné v obmedzenej miere
- **3 – 5% kovy** = dobre recyklovateľné
- **4% textil** = recyklovateľný v obmedzenej miere
- **4% anorganický odpad** (štrk, piesok, tehly) = dobre recyklovateľný
- **3% drevo, guma, koža** = recyklovateľné v obmedzenej miere
- **1% nebezpečný odpad** = recyklovateľný v obmedzenej miere

Čím väčšie množstvo týchto druhotných surovín využijeme, tým viac napomôžeme šetreniu prírodných zdrojov, lesov, ropy, nerastných surovín a znížime množstvo odpadu, ktoré je potrebné zneškodniť na skládke alebo v spaľovni. Tieto ciele dosiahneme len vďaka zodpovednému prístupu a dôslednému triedeniu toho, čo vyhadzujeme.

Úlohou **Mestského podniku služieb Medzev** je vytvoriť pre vás čo najvhodnejšie podmienky tak, aby pre vás nebolo triedenie odpadu príťažou, ale stalo sa bežnou súčasťou vášho každodenného života.

V roku 2020 sa uvažuje o zavedení separovaného zberu tzv. vrecového systému v rámci individuálnej bytovej výstavby /na vybraných uliciach/ na vybrané zložky odpadu, na ostatných uliciach bude zber separovaného odpadu pokračovať podľa teraz nastavených pravidiel a v rámci komplexnej bytovej výstavby bude pokračovať tzv. kontajnerový systém triedeného zberu odpadov.

Dôsledným triedením sa **zniži množstvo odpadu zneškodňovaného skládkovaním alebo spaľovaním** a tým aj dlhodobé negatívne zaťaženie životného prostredia a ohrozenie zdravia ľudí, pretože na skládkach a v spaľovniach odpadov:

- **sa uložený odpad rozkladá dlhé obdobie (plasty až niekoľko desiatok rokov),**
- **zmiešaním rôznorodých odpadov vznikajú chemické látky, ktorých zloženie a nebezpečnosť nepoznáme,**
- **vznikajú skládkové plyny a priesakové vody, ktoré môžu kontaminovať spodné vody, pôdu, ovzdušie a i.,**
- **pri rozklade biologicky rozložiteľných odpadov vzniká metán, ktorý prispieva k tvorbe skleníkového efektu,**
- **pri spaľovaní rôznorodého odpadu a odpadu s obsahom chlóru (bielený papier, kuchynský odpad s obsahom soli) vznikajú**

nebezpečné chemické látky (dioxíny, furány) a toxický popólček.

V rámci nášho nakladania s odpadmi by sme sa preto mali snažiť riadiť piatimi „R“:

REFUSE = odmietni – odmietaj výrobky alebo obaly, ktoré vlastne nepotrebujeme, alebo nevieme znovu použiť, vytriediť či skompostovať.

REDUCE = redukuj – zredukovať množstvo vecí, ktoré kupujeme, používame. Každú kúpu dobre premysliť a vyhýbať sa impulzívnemu nakupovaniu a nakupovaniu samoúčelných vecí. V čo najväčšej miere predchádzať vzniku odpadov.

REUSE = znovu použiť – v prípade vzniku odpadu sa ho snažiť opätovne využiť.

RECYCLE = recykluj – ak nie je možné odpad znovu použiť, odpady dôsledne triediť.

ROT = kompostuj – najlepší spôsob využitia biologického odpadu, predovšetkým rastlinného odpadu z kuchyne a zo záhrad.

Všetky ostatné triedené zbierané komodity = **drobný stavebný odpad, autobatérie, monočlánky, žiarivky, výbojky, svietidlá, vyradené elektrické a elektronické zariadenia** môžu občania s trvalým pobytom na území mesta bezplatne odovzdať na dvore Mestského podniku služieb mesta Medzev.

PAPIER

DO KONTAJNEROV (VRIEC) URČENÝCH NA ZBER PAPIERA PATRIA:

Noviny, časopisy, kancelársky papier, reklamné letáky, stlačené krabice, kartóny, papierové obaly, papierové tašky, v malom množstve aj papier s kancelárskymi sponkami alebo skartovaný papier.

NEPATRIA SEM:

Väzbové obaly kníh, mokrý, mastný alebo znečistený papier, asfaltový a dechtový papier, použité plienky a hygienické potreby, alobal, celofán a pod.

Pri triedení:

JE VHODNÉ z papiera odstrániť väčšie kovové či plastové časti (hrebeňová väzba).

NIE JE POTREBNÉ z papiera odstraňovať drobné kovové spinky (pri ďalšom spracovaní budú odstránené pomocou separátorov).

NIE JE POTREBNÉ z listových obálok odstraňovať fóliové okienka (spracovateľské zariadenia si s nimi poradia za vás).

Papier sa zbiera do zberných nádob (resp. vriec) a občania ho môžu odovzdať aj do školského zberu, alebo ho môžu priniesť na Mestský podnik služieb mesta Medzev.

Recyklácia 1 tony papiera ušetrí asi 2580 litrov ropy, 26 500 litrov vody a 17 stromov.

PLASTY

DO KONTAJNEROV (VRIEC) URČENÝCH NA ZBER PLASTOV PATRIA:

Neznečistené stlačené alebo zošľapnuté PET fľaše z nápojov, plastové a mikroténové vrecká, baliace fólie, obaly z pracích a čistiacich prostriedkov a kozmetiky.

NEPATRIA SEM:

Mastné obaly so zvyškom potravín, podlahové krytiny, novodurové rúrky, obaly z nebezpečných látok ako napr. motorových olejov, farieb a pod.

Pri triedení:

JE VHODNÉ objem PET fľaš pred vhođením do vreca či kontajnera zmenšiť ich stlačením.

NIE JE POTREBNÉ z PET fľaš odstraňovať papierovú či plastovú etiketu, ani vrchnák.

JE VHODNÉ plastové obaly silne znečistené potravinami opláchnuť (hygienické hľadisko).

NIE JE POTREBNÉ plastové obaly slabo znečistené potravinami oplachovať (drobné nečistoty budú pri spracovaní odstránené).

NIE JE POTREBNÉ plastové obaly od kozmetiky čistiť, postačí z nich odstrániť všetky zvyšky prípravku.

Kvôli plastovému odpadu v moriach a oceánoch ročne umrie asi 1 milión morských vtákov a 100 000 morských cicavcov.

V strede severného Tichého oceánu je ostrov, tzv. „Veľká pacifická odpadová záplata“. Má rozlohu Francúzska, Nemecka a Španielska dokopy a je tvorený z plastov.

SKLO**DO KONTAJNEROV URČENÝCH NA ZBER SKLA PATRIA:**

Nevratné obaly zo skla z alkoholických alebo nealkoholických nápojov, poháre, tabuľové sklo z okien a dverí (väčšie množstvo patrí na zberný dvor), sklenené črepy a pod.

NEPATRIA SEM :

Porcelán, keramika, drôtené sklo, autosklo, zrkadlá, TV obrazovky, pozlátené a pokovované sklo alebo technické druhy skla.

Recyklované sklo potrebuje v procese výroby na ohrev nižšiu teplotu ako sklo z primárnych materiálov, vďaka čomu ušetríme až 40% energie .

Recyklovaním skla tiež zredukujeme znečistenie ovzdušia o cca 20% a vody o cca 50% v porovnaní s primárnou výrobou skla . Sklo je recyklovateľné donekonečna.

KOVY**DO KONTAJNEROV (VRIEC) URČENÝCH NA ZBER KOVOV PATRIA:**

Hliníkové plechovky od piva a nealkoholických nápojov, ostatné drobné a hliníkové predmety (príbory, poháre, tanieri, hrnce, tácky, kovové súčiastky, zámky, kľúče, náradie a nástroje), kovové časti domácich spotrebičov – odniesť do zberných surovín – zberný – výkup kovového odpadu a farebných kovov, Kováčska ulica, Medzev.

NEPATRIA SEM:

Kovové obaly kombinované s iným materiálom, napr. tuby z krémov a past, mäkké vrecúška, napr. z kávy, kovové obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok, nadrozmerný kovový odpad, drobné a hliníkové predmety (príbory, poháre, tanieri, hrnce, tácky, kovové súčiastky, zámky, kľúče, náradie a nástroje), kovové časti domácich spotrebičov – odniesť do zberných surovín

Pri triedení:

JE VHODNÉ objem plechoviek pred vhođením do vreca či kontajnera zmenšiť stlačením.

Ťažba a spracovanie hliníka sú ekologicky veľmi zaťažujúce, preto je potrebné uprednostňovať iné kovy.

VKM

VKM – viacvrstvové kombinované materiály sa zbierajú do kontajnerov na kovy

ZBIERA SA: viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky = krabicové obaly od mlieka, nealkoholických, alkoholických nápojov, džusov, vína ...

NEZBIERA SA: krabicové obaly s obsahom jedu, výbušnín, chemikálií, toxických látok, znečistené nápojové kartóny, nápojové kartóny so zvyškami, jednorázové poháre na nápoje „so sebou“ („to go“), iné kombinované materiály, papier, lepenka...

Pri triedení:

JE VHODNÉ kartónové obaly predovšetkým od mlieka opláchnuť vodou.

JE VHODNÉ objem kartónových obalov zmenšiť ich stlačením, pokiaľ obsahujú plastový vrchnák je dobre ho uzatvoriť, aby nevytekal obsah.

NIE JE POTREBNÉ z kartónových obalov odstraňovať plastový uzáver.

Pred obalmi z kartónov je potrebné uprednostňovať sklenené obaly (ideálne vratné).

BRO

BRO -- biologicky rozložiteľný odpad

ZBIERA SA:

kvety, piliny, pokosená tráva, odpad z ovocia a zeleniny, burina, lístie

NEZBIERA SA:

odpady z domácnosti živočíšneho pôvodu, mliečne a mäsové výrobky, olej, masť, tuky a mastné potraviny a veľmi plesnivé potraviny.

Vývoz biologicky rozložiteľného odpadu od 1. 3. 2020 zabezpečí Mestský podnik služieb mesta Medzev podľa termínov, ktoré budú uvedené v kalendári triedeného zberu a taktiež na webovej stránke mesta Medzev. Po pridelení vreca (čiernie vrece) bude možné ukladať zelený odpad (BRO) len do vriec.

Občania, ktorí nebudú mať záujem o vývoz zeleného odpadu, môžu odpad kompostovať na svojom pozemku, resp. občanom bude naďalej na zelený odpad slúžiť kompostovisko v doline Pivering, kde je možnosť donášať hlavne konáre.

Až 44% odpadu z domácností tvorí bioodpad.

Kompostovaním tak vieme zredukovať množstvo nami vyprodukovaného odpadu takmer o polovicu.

O rovnaké množstvo tak vieme zredukovať aj náklady na odvoz a spracovanie nášho odpadu.

**VÁŽENÍ OBYVATELIA MEDZEVA,
TOUTO CESTOU VÁS ŽIADAME, ABY STE
K TRIEDENIU KOMUNÁLNEHO ODPADU
PRISTUPOVALI S POCHOPENÍM.**

Psy v meste

Zbierajme psie exkrementy po svojich miláčikoch

Z prechádzky po meste a v jej okolí už nemajú miestni taký dobrý pocit ako kedysi. Náladu im kazí bezohľadné správanie sa niektorých psičkarov. Majiteľov psov neustále pribúda.

Znečisťovanie verejných priestranstiev exkrementmi psov je problém, ktorý trápi mnohých občanov. Je samozrejmou, že každý živý tvor potrebuje vykonávať svoje potreby, my ako majitelia psov sme ľahostajní k svojej povinnosti **„ihneď odstrániť znečistenie spôsobené zvieraťom na verejných priestranstvách a vo verejne prístupných objektoch“**. Majitelia psov by si mali v prvom rade uvedomiť, že ich pes sám po sebe upratať nevie a v rámci svojej zodpovednosti sú povinní urobiť to za neho.

Odstraňovať po svojom psovi výkaly je zákonnou povinnosťou majiteľa psa. Vzhľadom k tomu, že podľa zákona o odpadoch platného na území SR **sú psie exkrementy zaradené medzi ostatný bežný odpad, je možné ho vysypať v akejkoľvek vrecúšku do akejkoľvek smetnej nádoby na komunálny odpad**, samozrejme s výnimkou nádob určených na separovaný zber.

V minulosti sa mesto snažilo tento problém riešiť umiestnením odpadkových košov na psie exkrementy, avšak skončilo to ich zničením vandalmi. Keďže na území mesta Medzev nemáme vyhradené priestranstvo povoľujúce voľný pohyb psa, nemá mesto povinnosť takýto typ koša opakovane umiestňovať.

Problém znečisťovania priestranstiev výkalmi od psov upravuje zákon č. 282/2002 Z.z. ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov. V zmysle § 7 ods. 2 písm. f) zákona č. 282/2002 Z.z. ten, kto vedie psa a neodstráni bezprostredne výkaly, ktorými pes znečistil verejné priestranstvo, sa dopustí priestupku a môže mu byť uložená pokuta a to až do výšky 65,00 €.

„Nikto nevie presnejšie, kde sa psí exkrement nachádza ako samotný chovateľ psa, ktorý od neho práve odchádza – o 10 sekúnd to už nevie ani on.“

Nenechávajte to na niekoho iného. Ak je to tvoj pes, tie ... takisto.

Ing. Ida Višňovská, Aneta Štellerová

Medzevskí poľovníci v roku 2019

Poľovnícke združenie (PZ) Dubina Medzev je organizačnou jednotkou Slovenského poľovníckeho zväzu, ktoré realizuje výkon práva poľovníctva v katastri mesta Medzev na rozlohe 3193 hektárov. PZ má v súčasnosti 39 členov, z ktorých 7 členov tvorí Výbor PZ s dlhoročným predsedom Jozefom Huličom a trojčlennou Dozornou radou s predsedom Františkom Strömplom.

PZ sa riadi ročným plánom činnosti PZ, ktorý je schvaľovaný začiatkom roka na výročnej členskej schôdzi. Podstatnú činnosť PZ tvorí plnenie plánu chovu a lovu zveri, pracovná činnosť v revíri, spravovanie majetku PZ a spoločenské podujatia v rámci PZ a mesta Medzev.

Tohoročná poľovnícka sezóna sa nesie v znamení hrozby výskytu afrického moru ošipaných (AMO) u diviačej zveri na celom území SR. PZ svojim dôsledným dodržiavaním opatrení nadriadených orgánov pre zabezpečenie kontroly a zabránenia šírenia AMO u diviačej zveri v našom okrese napomáha redukciiu ich populácie.

V rámci dlhoročnej a obojstranne prospešnej spolupráce s mestom využilo PZ možnosť čerpania finančných prostriedkov s cieľom realizácie vŕtanej studne (20 m) v blízkosti Nemeckej chaty s možnosťou využitia už funkčného solárneho systému na výrobu elektrickej energie. Návštevníkom je tak prístupná kvalitná čerstvá voda len pár metrov od poľovníckej chaty.

Členovia PZ sa každoročne zúčastňujú kultúrno-spoločenských podujatí v rámci mesta a okresu. Nebolo tomu inak ani tento rok, keď sa zišli poľovníci z okresu Košice - okolie na poľovníckom dni v Nižnej Hutke. Od skorej ranných hodín bojovali členovia mnohých PZ, aj toho nášho, o víťazstvo v súťaži vo varení poľovníckeho gulášu. Súčasťou tohto slávnostného dňa bolo aj odovzdávanie vyznamenaní SPZ za významné zásluhy o rozvoj poľovníctva na Slovensku. Členovia nášho PZ boli tento rok ocenení tromi bronzovými, jednou striebornou,

jednou zlatou medailou a vyznamenanie Zlatý kamzík si odniesol náš poľovnícky hospodár PZ Ján Štefani st.

PZ sa zúčastňuje aj domácich spoločenských podujatí ako sú napr. Dni mesta Medzev, na ktorom každoročne pripravuje poľovnícky guláš pre účastníkov Hámornického polmaratónu. Tento rok sme sa podujali pripraviť výstavu poľovníckych trofejí, ktorú navštívila odborná a v hojnom počte aj laická verejnosť. Členovia PZ sa pripojili k aktivite za čistejšie životné prostredie v meste zorganizovaním brigády zberu odpadu pod Múhlpakom, výsledkom bol plný kontajner rôzneho odpadu.

Spoločenské podujatia roka uzatvára PZ ako každý rok poľovníckou zábavou, ktorá sa teší veľkému záujmu. Slávnostný úvod v podaní Šugovských lesníčiarov, kultúrny program, hudobná skupina Akcent, divinová špecialita z kuchyne Valentína Palačika a bohatá tombola... to všetko spolu je zárukou veselej a pohodovej zábavy.

„LESU A LOVU ZDAR!“

Ing. Ivana BREUER

Rok 2021 – Storočnica medzevského telovýchovného hnutia a športu

I. Futbal mal prednosť

Futbal – svetový fenomén, ktorý sa rozprúdil v Medzeve tak ako aj na celom svete. Mnohí z vás už iste rozmýšľali na tým, kedy vlastne začali s futbalom. Pravdepodobne ste dospeli k záveru, že to bolo ešte v detskom veku.

Dnes už málokto vie, že v našom meste bola továreň s názvom Fajpar, ktorá stála pri kolajniciach v smere do mesta na pravej strane. S fabrikou susedili očistné kúpele Filagória. Obe už dávno zanikli. V priestoroch fabriky bola jedna z ôsmich kolkárni v meste a okolí. Predná časť fabriky bola zbúraná a v tejto lokalite bol rovný terén, ktorý vyhovoval mládežníckemu futbalu.

Súčasťou Fajparu boli nájomné byty pre zamestnancov. Na počudovanie, práve tieto byty v mantáckom prostredí obývali dve viacpočetné slovenské rodiny – Gibasovci a Uherovci. Chlapci v týchto rodinách mali po vojne približne 17 – 20 rokov. V ľudovej škole, pri kostole, vyhlásili po triedach, že ten, kto má záujem učiť sa hrať futbal, nech sa v stanovený deň dostaví do Fajparu a donesie so sebou 50 halierov ako vstupné do spolku, ktorý dostal názov Sokol. Toto pomenovanie pravdepodobne prevzali z Čiech, kde takéto telovýchovné spolky „Tyršovcov“ existovali už pred 2. svetovou vojnou.

Organizácie ako Robotnícka telovýchovná jednota a neskôr Federácia proletárskej telovýchovy vznikali aj na Slovensku. Ich program bol zameraný hlavne na ľahkú atletiku, turistiku a futbal.

Ten, kto doniesol zápisné, obdržal preukaz, dvojhárok zložený na štvrtiny, kde sa zapisovala účasť a potvrdilo sa zaplatenie účastníckeho poplatku. Náplňou činnosti vzniknutého spolku boli jednoduché telocvičné úkony ako beh, chôdza, skoky a protné cvičenie.

Pri futbale sa používala lopta z kože vypchatá handrami. Pre deti bola príliš ťažká a nedala sa nadvíhovať a posúvať iným

spôsobom ako nohami. O bránkach a vyznačenom ihrisku sa nedalo hovoriť vôbec.

Už spomínaní mládenci – tréneri – to s prihlásenými mysleli vážne a obetovali im svoj čas. Žiaľ, nie sú zachované žiadne záznamy o tom, ako dlho trvala táto občianska iniciatíva Gibasovcov a Uherovcov. Činnosť spolku vo Fajpare skončila, keď pán farár Dr. Rudolf Siebert začal s miništrantmi podnikáť výlety spojené s futbalom. Pamätnou sa stala hlavne pešia túra cez Vyšný Medzev na Kojšovú hoľu.

II. Pokusy o vylepšovanie futbalu

Po 2. svetovej vojne najväčší problém na tréningoch predstavovala lopta. Bola šitá z plátna, ale mala náplň z gumy. Bola veľmi ľahká a často odlietavala aj tam, kde nemala. Lopty, ktoré sa vtedy používali, bolo umením trafiť a nie ešte prihrávať či strieľať.

Väčšina detí v povojnovom období hrala len s handrovými loptami. Ako hracie plochy im po vyučovaní slúžili pokosené lúky napr. za Müllerom na mieste, kde dnes stojí základná škola. Keď bolo detí menej, hralo sa za mestským parkom na dnešnom parkovisku a zastávke autobusov. Podkladom bola hlina a kamene. Pri dopadoch na takúto hraciu plochu dostali zabráť hlavne kolená a lakty.

Jedného dňa Rudo Schmiedl, maliar príbytkov, obdržal od príbuzných z Čiech gumenú loptu bez otvoru vo veľkosti dnešnej futbalovej lopty.

Na malom ihrisku pod Mühlpakom, kde už z latiek boli vyrobené bránky o rozmeroch 2x3 m, si Rudi „Mičukala“ stanovil cenu za hru jeho loptou. Chceš si kopnúť – zaplať 10 halierov. Chceš hrať, zaplať korunu.

V tom čase nikto netušil, kto lopty vyrába, či predáva. Preto miestne deti potešila správa, že Jurajovi, zvanému Ďuri Gótsch, posielajú futbalovú loptu deda z Ameriky.

III. Ako sme prijali „Šišatú“

Správa o lopte z Ameriky potešila nielen bratov Gótschovcov, Ďuriho a Ivana, ale aj ostatných chlapcov, najmä z Wuslingu. V škole sa o ničom inom nehovorilo.

Prišiel vytúžený deň, Gótschovci dostali oznámenie o zásielke. Len čo skončilo vyučovanie, Ďuri sa vybral na poštový úrad. Poštár, pán Nižník Ďuribáči, mu vydal krabicu, v ktorej bolo to čudo, za ktorým sa milióny ľudí deň, čo deň naháňali a kopali do toho. To, čomu sa hovorí futbalová lopta. Všetci chlapci sa netrpezlivo ponáhľali k Ďurimu.

V kuchyni u Gótschovcov krabicu rozbalili. Chlapci, čakajúci pred domom, boli plní napätia, vzrušenia a očakávania.

Ako to už v živote býva, neteš sa dopredu, lebo nevieš, čo ťa čaká. Na dne krabice ležala starostlivo zabalená lopta, ale určená nie pre náš futbal, ktorému cestu do sveta vystlali Angličania, ale americký – čiže rugby. Úplne nové a svojím spôsobom aj pekné šišaté čudo.

Radosť a vzrušenie opadli, chlapci sa smutne pozerali na loptu. Nechcelo sa im veriť, že zažili jedno z najväčších sklamaní v živote. Nevedeli si vysvetliť, prečo má lopta taký tvar a už vôbec netušili, že je to hlavná potreba pre americký futbal rugby, o ktorom nemali ani potuchy. Bolo po radosti, že si konečne kopnú do ozajstnej futbalovej lopty, do lopty, s akou hrali už existujúce futbalové kluby v mestách po celom Československu.

Chýr o čudesnej lopte sa rozniesol po celom Medzeve. Obzrieť si darček z Ameriky prišli okrem detí aj niektorí dospelí, ktorí ešte ozajstnú futbalovú loptu nevideli a nie to ešte hrali futbal. Sklamanie nad sklamanie. Kožené hroty lopty v tvare vajca spôsobovali rôzne rotácie a jej odskok mal nepredvídateľný smer i dopad. Niektorým odvážlivcom ani tvar či odskok lopty nevalil a odporúčili zahrať si tak ako s guľatou loptou, teda hrať len nohou – odkopom. Nikto z prítomných nevedel, že rugby sa hrá hlavne rukami a len sem-tam sa odkopáva nohami a vystreľuje na vysokú bránku v tvare H.

Šišatá lopta nikoho nepočúvala, skákala, ako sa jej chcelo, jej let sa nedal ovládať a preto mala aj neočakávané dopady. A tak aj skončila v sklenenej výplni okna spálne u Hähnlovcov, ktorí v tom čase bývali na námestí.

Tak skončil futbal so „šišatou“, ragbyovou loptou, ktorá po dlhej ceste z Ameriky prišla do nášho mesta, do Medzeva.

Bratia však darček patrične využili. Loptu si v záhrade pohádzali ako spestrenie zaujímavého cvičenia, zameraného na postreh, šikovnosť, predvídavosť i radosť z jej uchopenia.

IV. Antlov plot odolal niekoľkým futbalovým generáciám

50-te roky 20. storočia priniesli zlepšenie futbalovej hry. Objavili sa gumené lopty veľké i malé, tenisové i stolnotenisevé celuloidové loptičky.

Nebolo dňa, aby sa vo Wuslingu nehral futbal. Sice len na jednu bránku, ktorou bol plot. Plocha ihriska mala rozmery 5x10 m. Je až neuveriteľné, že na tejto malej ploche hralo 8 – 10 hráčov, deti aj dospelí.

Boli to úžasné zápasy, ktorých sa naboso zúčastňovali Pačaiovci, Schmiedtovci, Pritzovci, Marinčákovci a ďalší.

Aj keď sa hralo férovo, občas sa zlomila latka na plote Antlovej záhrady. Ešte viac sa plot poškodil pri jeho preliezaní pre odkopnutú loptu. Napriek tomu majiteľ záhrady nikdy deťom nebránil hrať práve na tejto ploche. Možno aj preto, že starší chlapci sa snažili čo najskôr zlomené latky vymeniť

za nové. Hrali sa tu aj iné detské loptové hry ako vybíjaná či prehadzovaná.

V. Terén, neterén, hralo sa

Špecialitou nášho futbalu bola hra za záhradami na Dolnom tanieri, Dolná šajba, kde plocha bola síce dlhá, ale nerovná a sklon mala aj viac ako 12%.

Tu sa realizovali hlavne bratia Schmiedtovci, Mikloš, Jani, Šani, Pali, Mišo a Fifi. Obyčajne som sa k tejto zostave pripojil a utvrdzovalo ma to v tom, že musím ešte veľa trénovať, aby som sa čo len priblížil schopnostiam Schmiedtovcov. Cítil som, že vo futbale sú neprekonateľní. Ovládali techniku driblingu, prihrávok, hlavičkovania i strelbu.

Preto som trénoval stále viac, aby som ich aspoň napodobnil. Lúka za záhradami bola alfou a omegou futbalového kumštu a jeho neopakovateľného čara.

Som šťastný a vďačný, že som mohol vyrastať medzi takými talentovanými deťmi. Talent dostali do vienka a svojou usilovnosťou sa dopracovali k tomu, že v nejednom prípade v zápase dorastu či dospelých štartovali spolu 4 – 5 Schmiedtovci. Je nutné zdôrazniť, že ich otec, Siegfried-báči, patril v mladosti k najlepším brankárom v okolí. Potvrdilo sa porekadlo, že jablko nepadá ďaleko od stromu. Dovolím si tvrdiť, že Mikloš Schmiedt patril v 20-tom storočí k najlepším futbalistom v Medzeve i jeho okolí.

V medzivojnovom období mužstvo nášho mesta tvorili hráči:

Eugen Brösl (Mölna), Gabriel Wiravec (pekár-cukrár), Ján Pöhm (Kaki Hanes), Ing. Karol Schmiedl, Gustáv Tomášch (mäsiar), Ondrej Benedik (Trušé), Jozef Tomášch (Glüne), Juraj Schwartz (Štáre), Dr. Rudolf Siebert (farár), Július Kačanák, Mikuláš Schmiedl (Mičukala), Jozef, Ondrej, Štefan a Eugen Pačaiovci, Michal, Róbert a Rudolf Schusterovci, Štefan Halász, Ladislav Fecko a mnohí ďalší.

Súťažilo sa so športovými kolektívami z Košíc a okolia.

V 50tych a 60tych rokoch 20. storočia došlo k zmenám. Ihrisko sa definitívne presťahovalo zo Štóskej ulice na plochu pod fabrikou Strojsmalt, oproti pile. Malo rozmery stanovené pre súťaž dospelých na krajskej a celoštátnej úrovni v rámci ČSR.

Ihrisko sa svojpomocne oplotilo, vybudovali sa šatne a potrebné priestory pre pravidelné súťaženie. Vtedy sa udomácnil názov Spartak Medzev, ktorý sa pre náš futbalový klub používa doteraz.

Pokračovanie nabadúce.

Cvičenie hasičov

Dňa 26. 10. 2019 sa konalo cvičenie hasičov na tému Požiar šatní na futbalovom ihrisku. Cvičenie riadil veliteľ Karol Schmér a vypomáhal aj René Billík zo Štósu. Za podporu ďakujeme primátorovi Mgr. Matejovi Smoradovi a firme RS-SK, s.r.o. Po skončení cvičenia si spokojní hasiči posedeli pri zaslúženej kapustnici.

Ing. Gerhard Ballasch

Pomôžte nám a spoločne sa zabavíme aj stromček si vyzdobíme

V prvú adventnú nedeľu, 1. decembra 2019, mesto Medzev a Kultúrne stredisko mesta Medzev

usporiadali vo veľkej sále MsKS vianočné tvorivé dielne pre detičky nášho mesta.

Na naše veľké prekvapenie zišli sme sa tam v hojnom počte, deti aj rodičia. V príjemnej vianočnej atmosfére, počas ktorej zneli vianočné piesne, mal každý možnosť zapojiť sa do výroby vianočných ozdôb na stromček aj na výzdobu samotnej sály. Detičky najviac zaujalo vykrajovanie a ozdobovanie vianočných perníkov.

Pre všetkých prítomných bolo pripravené občerstvenie v podobe výborného čajíka, džúsov a chlebičkov.

Mesto Medzev a MsKS mesta Medzev srdečne ďakujú deťom, že svojou tvorivosťou pomohli vyzdobiť vianočný stromček aj sálu a rodičom za to, že s deťmi prišli a aj oni sami sa do tvorivosti zapojili a tak sa na malú chvíľu vrátili do detských čias.

Túto vydarenú atmosféru umocnila aj skutočnosť, že práve v ten deň bola aj 1. adventná nedeľa. Po ukončení svätej omše pán farár slávnostne posvätil mestský adventný veniec, ktorý je umiestnený pred kostolom.

Večer, keď sme odchádzali, prekvapilo nás vianočnými ozdobami osvetlené mesto aj náš adventný veniec s prvou horiacou sviecou.

Mesto Medzev a MsKS sa chce touto cestou poďakovať všetkým, ktorí pomáhali pri výrobe a výzdobe mestského adventného venca.

Ďakujeme:

Mestskému podniku lesov, Mestskému podniku služieb, koordinátorkám aktivačných prác a rodine Tibora Pačaya.

Katarína Pačayová

Retro zákusok

Slovíčko RETRO sa dnes s obľubou používa hlavne medzi mladými ľuďmi, objavuje sa aj v obchodných sieťach. Z tohto dôvodu sme sa rozhodli aj v našom Spravodajcovi uviesť jeden retro zákusok pri príležitosti nastávajúcich vianočných sviatkov. V mnohých našich rodinách sa zachovali rôzne recepty, ktoré sa pečú hľadajúc aj sto rokov. Priblížime si jeden z nich - **volské oká** tzv. oxenáng alebo Stefanygraphen. Po viacerých bádaniach medzi medzevskými ženami sme pre vás pripravili nasledujúci recept.

Potrebuje:

25 dkg polohrubej múky, môže byť aj 35 dkg

25 dkg práškový cukor

25 dkg vlašské orechy

25 dkg masla, Palmarinu, Hery alebo dokonca aj domácej masti

1 vanilínový cukor

1 prášok do pečiva

2 celé vajíčka

Môžeme pridať nastrúhanú citrónovú kôru aj šľavu.

Lekvár – najlepšie malinový alebo ríbezľový.

Nakoniec potrebujeme formičky. Výhodou je, ak máme zachované tie, ktoré vyrobili naši šikovní kováči pre svoje manželky.

Postup:

Múku, cukor, pomleté orechy, maslo, vanilínový cukor, prášok do pečiva, kôru, šľavu z citróna a vajíčka vymiesime v miske alebo na dobre pomúčenej doske. Cesto necháme trochu poštáť a začneme formovať guľky, ktoré obalíme v múke a zľahka vtlačíme do jemne vytretých formičiek. Pečieme pri 150 stupňov cca 20 – 25 minút. Po upečení vyklopíme na dosku a za tepla posypeme práškovým cukrom.

Necháme ich vychladnúť pri tzv. izbovej teplote. Po vychladnutí nalejeme do jamiek horúci lekvár a môžeme podávať.

Gertrúda Frantzová

**Retro zákusok
„Oksenángh“**

**Mesto Medzev a Mestské kultúrne stredisko mesta Medzev Vás pozývajú
na rozlúčku so starým rokom 2019
a privítanie nového roku 2020**

**na Mariánskom námestí
dňa 31.12.2019 od 23:00 hod.**

**Hudba a občerstvenie budú zabezpečené
TEŠÍME SA NA STRETNUTIE S VAMI :)**

